

ማሕልዎ መሓልዩ

መግቢያ

አስያሎ

በዕራይስጡ ቅጅ ላይ ለዚህ መጽሐፍ የተሰጠው ስም “የሰሎሞን ማሕልዎ መሓልዩ” ይላል፤ ይህም ማለት መጽሐፉ የተጻፈው በሰሎሞን ወይም ለሰሎሞን ወይም ስለ ሰሎሞን መሆኑን ያሰገዝባል። “ማሕልዎ መሓልዩ” ማለት “ከማሕልዩ የሚበልጥ ማሕልዩ” (ከመዝሙሮች ሁሉ የሚበልጥ መዝሙር) ማለት ነው (በዘጸ10፡17 ላይ “የአማልክት አምላክና የጌቶች ጌታ”፤ በ1ጢጥ6፡15 ላይ “የነገ ሥታት ንጉሥ” ከሚለው ጋር ያነጻጽሩ)።

ጸሓፊውና የተጻፈበት ጊዜ

ቀጥር 1 የዚህ መጽሐፍ ጸሓፊ ሰሎሞን መሆኑን ያመለክታል (የቀ1፡1 ማብ ይመ፤ ሆኖም ከላይ አስያሎ የሚለውን ይመ)። የሰሎሞን ስም ሰባት ጊዜ ተጠቅሶአል (1፡1፡5፤3፡7፡9፡11፤ 8፡11-12)፤ ሌሎች ብዙ ቀጥሮች ደግሞ ስለ ንጉሡ ይናገራሉ (1፡4፡12፤ 7፡5)። ይሁንና ጸሓፊው ሰሎሞን ይሁን ወይም አይሁን አሁንም መልስ ያላገኘ ጥያቄ ነው።

ይህ መጽሐፍ የተጻፈው በሰሎሞን ዘመን መገንጠያው በዐሥረኛው ምእተ ዓመት እንደ ሆነ መናገር ይቻላል። ምንም እንኳን የቴርሳ መጠቀስ ግልጽ ባይሆንም፤ ቴርሳና ኢየሩሳሌም በአንድ አፍ (6፡4) መነገራቸው መጽሐፉ የተጻፈው ንጉሥ የምሪ (885-874 ዓ.ቅ.ክ፤ 1ነገ 16፡23-24 ይመ) ከመንገ ሠ. በፊት ነው ለሚለው ሐሳብ እንደ ማስረጃ ሊጠቀስ ይችላል። በሌላ በኩል ደግሞ ብዙዎች የመጽሐፉን ቋንቋ መሠረት በማድረግ እንዲህ ያለው መጽሐፍ ሊጻፍ የሚችለው ሰሎሞን ከነገሠ ከብዙ ዓመታት በኋላ ነው ይላሉ። እስከ አሁን ባለው መረጃ መሠረት ግን የመጽሐፉን ቋንቋ አስመልክቶ ምንም መናገር አይቻልም።

መጽሐፉ የተጻፈው በአንድ ቋንቋ፤ ዘዩ፤ ድምፀት፤ ገለጻና አዝማች በመሆኑ፤ ጸሓፊው አንድ ሰው ነው የሚል አስተያየት ተሰንዝሯል። ይሁን እንጂ ይህ መጽሐፍ በአንድ ሰው ወይም በተወሰነ ጊዜና በታ ሊጻፍ አይችልም የሚሉት ሰዎች የሚያቀርቡት ማስረጃ አላቸው ይኸውም በጥንት መካከለኛው ምሥራቅ ነዋሪዎች ዘንድ በአንድ ወጥ የአጻጻፍ ስልት ተጠቅሞ መጻፍ የተለመደ ነው ይላሉ።

ትርጓሜ

የማሕልዩን (የመዝሙሩን) መፍቻ ቀልፍ ለማግኘት የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት የጥንት ትንቢቶችን፤ የጥበብና የአብቀለም ሲስ መጽሐፎችን፤ የጥንት ግብጻውያንንና ባቢሎናውያንን የፍቅር መዝሙሮችን፤ የሴማያውያንን የሰርግ ዘፈኖችንና የጥንት መስጴምያ የዘር መዝሙሮችን በጥንቃቄ መርምረዋል። እስከ አሁን ድረስ ለዚህ መጽሐፍ ተጓዳኝ ሆኖ የተገኘው መጽሐፈ ምሳሌ ብቻ ነው (ምሳ5፡15-20፤ 6፡24-29፤ 7፡6-23 ይመ)። በ8፡6-7 ላይ ስለ ፍቅር የተሰጠው ገለጻ (በምሳ1-9 እና ኢዮ28 ላይ ስለ ጥበብ ከተሰጠው ገለጻ ጋር ያነጻጽሩ) ይህ መጽሐፍ መሪዬ ከቅዱሳት መጻሕፍት የጥበብ መጻሕፍት ተርታ እንደ ሆነ በእጅጉ ያመለክታል፤ የአገላለጽ ስልቱም ከጥበብ መጻሕፍቱ ጋር ተመሳሳይ ነው። ጥበብና ፍቅር የእግዚአብሔር ስጦታ በመሆናቸው በምስጋናና በደስታ ልንቀበላቸው እንደሚገባ መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምራል።

ይህ አስተያየት ታዲያ ማሕልዩ የሚናገረው በእግዚአብሔርና በእስራኤል መካከል ስላለው ግንኙነት ወይም በክርስቶስና በቤተ ክርስቲያን መካከል ስላለው ግንኙነት ወይም በክርስቶስና በነፍሶች መካከል ስላለው ግንኙነት ነው ከሚለው የብዙዎች አስተያየት ጋር የሚጣረስ ነው። (እነዚህ አስተያየቶች የተሰጡት መጽሐፈ ማሕልዩ በአዲስ ኪዳን ውስጥ በቀጥታም ይሁን በተዘዋዋሪ ተጠቅሶ ባልተገኘበት ሁኔታ ነው)። ከዚህ በተጨማሪ መጽሐፉ የሚያወሳው አንዲት ልጃገረድ የቀድሞ ፍቅረኛዋን (ንጉሡን ሰሎሞንን) ትታ ሌላ ፍቅረኛ (የበግ እረኛ) ስታላድድ ያያት የመጀመሪያው ባላ እንደት በፍቅር አሸንፎ ወደ ቤተ መንግሥቱ እንዳመጣት ነው ከሚለውም ጋር የሚቃረን ነው። መጽሐፈ ማሕልዩ የፍቅር መጽሐፍ ነው። የፍቅርን ውበት፤ ጎይል፤ ግለትና ታላቅነት ልዩ በሆነ መንገድ የሚገልጽ መጽሐፍ ነው። አንድ ሰው በራሱ ሕይወት ወት ወስጥ ፍቅርን በመላያየትና በመዋደድ፤ በሥቃይና በደስታ፤ በውጥ ረትና በእርካታ ውስጥ እንዴት እንዳየው በተመክሮ የሚናገር መጽሐፍ ነው። መጽሐፉ በሌሎች ሕዝቦች ባሕል ውስጥ ስለ ፍቅር ከሚነገረው ነገር ጋር ብዙ የሚጋራው ነገር አለ፤ መሠረት ያደረገውም ከሥነ ፍጥረት ላይ የወሰዳቸውን ምስል ከሣች ዘይቤዎችን ነው።

መሪ ሐሳቡና ትምህርተ መለኮቱ

በጥንቷ እስራኤል ማንኛውም ነገር በቃል ነው የሚገልጸው። ለምሳሌ ሰዎች እክብሮታቸውን፤ ምስጋናቸውን፤ ቀጣቸውን፤ ሐዘናቸውን፤ ሥቃያቸውን፤ እምነታቸውን፤ ወዳጅነታቸውን፤ ታዛዥነታቸውን፤ ታማኝነታቸውን፤ ተስፋቸውን፤ ጥበባቸውን፤ ጭካኔያቸውን፤ ነዛዜያቸውን ሁሉ የሚያስታውቁት በቃላት ነው። በዚህ መጽሐፍ ውስጥ በቃላት ተነግሮ የምናገኘው ደግሞ ስለ “ፍቅር” ነው፤ ፍቅር የእግዚአብሔር ምርጥ ስጦታ እንደ ሆነ፤ ውብና ብርቱ በሆኑ ቃላት ተገልጿል። በምሳሌ 8፡1-9፡12

ላይ ጥበብ በሴት ድምፅ እንደ ተገለጸች ሁሉ፤ በዚህም መጽሐፍ ውስጥ ስለ ፍቅር የተነገረው በሴት ድምፅ ነው። ይህም ፍቅርና ጥበብ እንደ ሴት ወንዶችን የመማረክና የመሳብ ገይል እንዳላቸው ያሳያል።

ይህች ድምፅ ሴት ስለ ፍቅር የምትናገረው በጥልቀት ነው። የፍቅርን ውበትና ደስታ ምስል ከሣች በሆኑ ቃላት ትስልልናለች። ፍቅር ልዩና የእርሷ ብቻ እንደ ሆነች (“ውዴ የእኔ ነው፤ እኔም የእርሱ ነኝ” 2፡16) እንዲሁም በራሷ የምትነሣሣና የምትቀሰቀስ (“ፍቅርን እንዳታስነሡት ወይም እንዳትቀሰቅሱት” 2፡7) እንደ ሆነች በግልጽ ትናገራለች። ከዚህ በተጨማሪ ፍቅር ብርቱ ገይል እንዳላት ታውጃለች። ፍቅር አስፈሪውን ጠላት ይኸውም ሞትን እንኳ ድል ትነሣለች፤ እንደ አሳት ወላፊን ትጋረፋለች፤ የውሃ ብዛት እንኳ ሊያበርዳት አይችልም (8፡6-7)። የፍቅርን ውድነትና ክቡርነትም ትገልጽናለች፤ ፍቅርን ሊዝ የሚችል ሀብት ከቶ የለም (8፡7)። በግልጽ ላይሆን በሰውር የእግዚአብሔር ስጦታ እንደ ሆነችም ትጠቁመናለች።

ሥነ ጽሑፋዊ ባሕርይቱ

ማሕልፍ መሐልይን በጥሞና የሚያነብ ግንኛውም ሰው የባለ ቅኔውን የአጻጻፍ ችሎታ ሳያደንቅ አያልፍም። ግርድፍ የሆነውን አነጋገር እየተወ ስሜትን ፈንቅሎ ወደሚያዘልለው አገላለጽ ሲያመራ ተደራሲያኑ ቁጭ ብድግ ማለት ይጀምራሉ። የተደራሰቡን ስሜት ፍጹም ሊቋቋጠር የቻለው ተለዋጭ ዘይቤዎችን ምስል ከሣች አባባሎች፤ ከሥነ ፍጥረት የተዋሳቸውን አነጋገሮች በመጠቀም ነው። “ውዴ” እያለ የሚጠራትን ሴት ፍቅር ሚጻቋ ከምትውልበት ስፍራ እያመሳሰለ ሲገልጽ፤ “በውብ አበቦች መካከል” ያለሽ (2፡16)፤ ስለ ጡቶቿ ሲናገር “መንታ ሆነው የተወለዱ ... ሁለት የሚጻቋ ግልገሎችን ይመስላሉ” (4፡5)፤ ስለ ማራኪነቷ ሲያወላ ደግሞ ምርጥ በሆኑ ፍሬዎች የተሞላሽ ነሽ (4፡12-16) ይላል። እነዚህ ሁሉ ጸሐፊው ስሜት እንዲጨብጡና እንዲያነሣሡ የተጠቀመባቸው የአገላለጽ ስል ቶች ናቸው።

መጽሐፉ ንዑሳን ርአሶቹን የሚያያይዝ አንድ ወጥ ታሪክ አለው ወይ የሚለው ጥያቄ እስከ አሁን ድረስ መልስ አላገኘም። ይሁንና በፍቅር ጨዋታው ውስጥ የተያያዙ ትዕይንቶች እንዳሉ ግልጽ ነው (“አስተዋዕከ” የሚለውን ይመ)።

ብዙዎች እንደሚሰማሙት ከሆነ፤ የማሕልፍ ገለጻ ከር የሚገኘው በ8፡6-7 ላይ ነው። በዚህ ክፍል ውስጥ ፍቅር ብርቱና ፋይዳውም/ዋጋውም አቻ የሌለው እንደ ሆነ በሚገባ ተጠቅሶአል። ከዚህ በኋላ ጽሑፉ ረጋና ዘና ብሎ ወደ መደምደሚያው ያመራል። በሁለት ፍቅረኛዎች መካከል ሊኖረው ስለሚገባ የእርስ በርስ ፍቅር ከተናገረ በኋላ ፍቅር ነዋሪ እንደ ሆነ ያሳስባል። ይህ የመጨረሻው ክፍል (8፡8-14) በመግቢያው ላይ ወደ ተወላው ሐሳብ በመመለስ ስለ አትክልቱ ቦታና ስለ ሰሎሞን (ጉሡ) በመናገር ሁለቱን ክፍሎች (ማለትም 8፡8-12ን ከ1፡2-6) ጋር ያስተሳስራቸዋል።

በዚህ የፍቅር ማሕልይ ውስጥ ጉልቶ የሚታየው “ውዴ” የተባለችው ሴት ድምፅ ነው። የእርሷ የፍቅር ልምድ ነው በመጽሐፉ ውስጥ ደምቆ የሚታየው። ምክንያቱም ስትወድም ሆነ ስትወደድ የምትታየው እርሷ ናት። መጽሐፉ የሚጀምረው ወዳጁ እንዲሰማት በመመኘትና ወዳጁ ከእርሷ ጋር እንዲጣበቅ በመጋበዝ ነው።

አስተዋዕከ

1. ርእስ (1+1)
2. የመጀመሪያው ግንኙነት (1+2-2፡7)
3. ሁለተኛው ግንኙነት (2፡8-3፡5)
4. ሦስተኛው ግንኙነት (3፡6-5፡1)
5. አራተኛው ግንኙነት (5፡2-6፡3)
6. አምስተኛው ግንኙነት (6፡4-8፡4)
7. የጽሑፉ የመጨረሻው ደረጃ ላይ ደርሶ መክረር (8፡5-7)
8. መደምደሚያ (8፡8-14)

1 ከመዝሙር ሁሉ የሚበልጥ የሰሎሞን መዝሙር።

ሙሽራዬቱ

2 በከንፈሩ መሳም ይሳመኝ ፍቅርህ ከወይን ጠጅ ይልቅ ደስ ያሰኛልና።

3 የሽቱህ መዐዛ ደስ ያሰኛል፤ ስምህ እንደሚፈሰ ሽቱ ነው፤ ታዲያ ቁኝጅጅት ቢወዱህ ምን ያስደንቃል

4 ይዘኸኝ ሂድ፤ እንፍጠን፤ ንጉሡ ወደ ዕልፍኞቹ አምጥቶኛል።

ባልንጀሮቿ

በአንተም ደስ ይለኛል፤ ሐሳብህም እናደርጋለን፤ ከወይን ጠጅ ይልቅ ፍቅርህን እንወድሳለን።

ሙሽራዬቱ

አንተን እንደዚህ ግፍቀራቸው ትክክል ነው።

5 እናንተ የኢየሩሳሌም ቁኝጅጅት ሆይ፤ እኔ ጥቀሩ ነኝ፤ ይሁን እንጂ ውብ ነኝ፤

ጥቀራቴ እንደ ቄዳር ድንኳኖች፤ እንደ ሰሎሞን፤ ሴት መንግሥት መጋረጃዎችም ነው።

6 ጥቀሩ ስለ ሆንህ ትኩር ብሳችሁ አትዩኝ፤

መልኬን ያጠቁረው ፀሐይ ነውና፤ የእናቴ ልጆች ወንድሞቼ ተቈጡኝ፤

1:1 15747321
መገ45 ርዕስ
1:2 ሎ41
መገ 14:181
መገ9+13:ግሕ
4+101846
1:3 አለ2+121
መገ45+8:141
መገ7+1
1:4 ሎ21
መገ45+151
ግሕ2+3
1:5 ዘፍ25+131
ግሕ2+1414+31
5+16
1:6 ግሕ2+151
7+1218+12

1:7 ዘፍ24+651
ሊ13+20
1:8 ግሕ5+916+1
1:9 2ዜ51+17
1:10 ግሕ5+131
ሊ161+10
1:12 ግሕ4+11-14

የወይን ተክል ቦታዎችም ጠባቂ አደረጉኝ፤ የራሴን የወይን ተክል ቦታ ተውሁት።
7 ውዴ ሆይ፤ መንጋህን የት እንደምታሰግራ፤ በቀትርም የት እንደምትመስጋቸው እባክህ ንገረኝ፤ በወዳጆችህ መንገት ጓላ፤ ፈጅን ሽፍና እንደምትቀበዘበዘ ሴት ለምን ለሁን?

ባልንጀሮቿ

8 እንቺ ከሴቶች ሁሉ ይበልጥ የተዋብሽ ሆይ፤ የማታውቂ ከሆነ፤ የሰጠኝን ዱካ ተከተዩ፤ የፍዩል ግልገሎችሽንም፤ በእረኞቹ ድንኳን አጠገብ አሳግራ።

ሙሽራው

9 ውዴ ሆይ፤ የፈርዖንን ሠረገሎች ከሚሰቡ ፈረሶች መካከል፤ በአንዲቱ ባዝራ መሰልሁሽ።
10 ጉንጮችሽ በጉትቻ፤ ግንገትሽም በዕንቁ ሐብል አረጠዋል።
11 እኛም ባለ ብር ፈርጥ፤ የወርቅ ጉትቻ እናሠራልሻለን።

ሙሽራዬቱ

12 ንጉሡ ማእዱ ላይ ሳለ፤ ሽቱዬ መዐዛውን ናኛው።

14 በዕብራይት ነጠላ ተባታይ ነው።
15 ወይም ባልግ

1+1 ከመዝሙር ሁሉ የሚበልጥ፤ ከመዝሙር ሁሉ ተወዳጅት፤ ያለው መዝሙር ነው (በመግቢያው ላይ ርዕስ የሚለውን ይመ)። ሰሎሞን አንድ ሺህ አምስት መዝሙሮች እንደ ጻፈ በ119 4+32 ላይ ተገልጿል። የሰሎሞን፤ በመገቢያው ላይ ርዕስ፤ ጸሐፊውና የተጻፈበት ጊዜ የሚለውን ይመ።

1:2-3 መሳም... ፍቅርህ... ሽቱህ፤ በ4+10-11 ላይ፤ "ፍቅርህ... የሽቱህ... ከንፍረኞች" ተብሎ ከተጠቀሰው ጋር ያን ጻፍና።

1:2 ፍቅርህ፤ በመጻፍት በማቀናና በጋብቻ በመጣጣር ይገለጻል (ፉ4 4፤ 4+101 7+12፤ ም4 7+18፤ ሕዝ 16+8፤ 23+17 ይመ)። ከወይን ጠጅ ይልቅ ደስ ያሰኛል፤ ፉ4 4 ይመ። በ4+10 ላይ ሙሽራው ተመሳሳይ በሆነ መንገድ ስለ ሙሽራዬቱ ፍቅር ይያገራል።

1:3 የሽቱህ፤ ጣፋጭ ሽታ ካለው ቅመምና ከርቤ በዘይት ተደባቀቀ የተሠራ ነው። ስምህ የሙሽራው ስም ሲጠራ መልካም ለንጹህ ሽቱ አየናን ሁሉ ያውዳል። "ስም" እና "ሽቱ" በዕብራይስጥ ትርጉም ተመሳሳይ ድምፅ አላቸው። ቁኝጅጅት፤ በሰጠ መንግሥት ያሉትን ልጃገረዶች ያመለክት ይሆናል (6+8 ይመ)።

1:4 ንጉሡ፤ ሰሎሞንን ሊያመለክት ይችላል። ዕልፍኞቹ፤ ለንጉሡ የተለዩ ክፍሎች ናቸው። ከወይን ጠጅ ይልቅ ፍቅርህን እንወድሳለን፤ እንደዚህ ያለሽው በፉ4 2 ላይ የተጠቀሰው ምክንያት ነው።

1:5 የኢየሩሳሌም ቁኝጅጅት፤ በፉ4 3 ላይ "ቁኝጅጅት" በመጽሐፍ ውስጥ ደግሞ ንጉስ ርዕስ ሆኖ በተደጋጋሚ የተጠቀሰውን "ባልንጀሮቹ"ን ላያመለክት አይቀርም። ጥቅር፤ ፀሐይ እጅግ ሰጠቁራት (ፉ4 6 ይመ)፤ መልካም የሚለበ ሆኖ አልተገኘም። ቀዳር፤ የአላ 21+16ግብ ይመ። ድንኳኖች... መጋረጃዎችም፤ ከጥቀር ፍዩል ጠጉር በእጅ ተፈትለው የተሠሩ ናቸው።

1:6 የራሴን የወይን ተክል ቦታ፤ በ8+12 ላይ እንደ ተጠ

ቀሰው ምናልባት የራሳዋን ሰውነት ያመለክታል (2+15 ይመ)። የወይን ተክል ቦታ የወይን ጠጅ የሚያገኝበት ስለ ሆነ፤ ለዚህ ክፍል የሚጠየግ ተለዋዋ ዘይቤ ነው። ከፍቅር የሚገኘውም ደስታ ከወይን ጠጅ ከሚገኘው ደስታ ጋር ተነጻጽርዋል (የፉ4 2 ግብ ይመ)። ሙሽራዬቱም ጣፋጭ ፍራ ለሙሽራው ከሚሰጥ የአትክልት ቦታ ጋር ተነጻጽራለች (የ4+12 ግብ ይመ)።

1:7 ውዴ ሆይ፤ 3+12 ይመ። መንጋህን የት እንደምታሰግ ግራ፤ እዚህ ላይ ሙሽራው እንደ እረኛ ተገልጿል፤ በፉ4 8 ላይ ደግሞ ሙሽራዬቱ እንደ እረኛ ተገልጿለች። በቀትርም፤ አየሩ ሞቃት ሲሆን የዕረፍት ጊዜ ነው። ፈጅን ሽፍና ... ሴት፤ እንደ ሴትና ዐጻራ ግለት ነው (ዘፍ 38+14-15 ይመ)። ሙሽራዬቱ ሴትና አጻራ መሰላ ሙሽራውን በእረኞች መካከል ለትፈልግ አትሂድም።

1:8 የተዋብሽ፤ ሙሽራዬቱን ያመለክታል፤ ቃሉ በፉ4 15፤ 2+10:13፤ 4+17፤ 5+9፤ 6+14:10 ላይም ተጠቅሶአል። የፍዩል ግልገሎችሽንም፤ ሙሽራዬቱ እንደ እረኛ ተገልጿለች (ፉ4 7 ይመ)። በእረኞቹ ድንኳን፤ ሙሽራዬቱ ከእረኞቹ ጋር ገንባር በመፍጠር ሙሽራው የት እንጻል ለማወቅ ቻለች።

1:9 ውዴ ሆይ፤ ለሙሽራዬቱን ብቻ የተሰጠ መጠሪያ ነው (የፉ4 13 ግብ ይመ)። ሙሽራዬቱን ለማወቅ ይህን ቃል ተጠቅሞአል። የፈርዖን ሠረገሎች ከሚሰቡ ... መካከል በአንዲት የግብፅን ሠረገላ በሚጉትቱት ድንገላ ፈረሶች መካከል እንጻለች ባዝራ ውበቷዋ ግራባ ነው። ሰሎሞን ፈረሶችን ከግብፅ ያለመጣ እንደ ነበር በ17፤ 10+28 ላይ ተጠቅሶአል።

1:11 ለኛም፤ የኢየሩሳሌምን ቁኝጅጅት ላያመለክት አይቀርም።

1:12 ግላዬ ላይ ሳለ፤ ንጉሡ በድንክ ዕልጋው ላይ ደገፍ ብሎ በማለጅ መቀመጡን ያሳያል። ሽቱዬ፤ በሀንድ አገር ከሚበቅልና ግመትን ሁሉ ከሚቁይ ተክል አዳር የሚሠራው ጉፋ መዐዛ ያለው የኖርዶስ ሽቱ ነው (4+13-14፤ ግር 14:31 የሐ12:3 ይመ)።

13ውዴ ለእኔ በጡቶቼ መካከል እንዳረፈኝ በምቋጠሪያ እንዳለ ከርቤ ነው።

14ውዴ ለእኔ ከንዴንጋዲ የወይን ተክል ቦታ፤ እንደ መጣ የሄኖ አበባ ዕቅፍ ነው።

ሙሽራው

15ውዴ ሆይ፤ እንዴት ውብ ነሽ እንዴትስ ያለሽ ቁንጆ ነሽ ዐይኖችሽም እንደ ርግብ ዐይኖች ናቸው።

ሙሽራዬቱ

16አንተ ውዴ ሆይ፤ እንዴት ውብ ነህ እንዴትስ ታምራህ ዐልጋችንም እንደ ለምለም ሣር ነው።

ሙሽራው

17የቤታችን ተሻካሚዎች ዝግባዎች፤ የጣራችን ማዋቀሪያዎችም ጥደታ ናቸው።

ሙሽራይቱ

2 እኔ የሳሮን ጽጌረዳ፤ የሸለቆም አበባ ነኝ።

ሙሽራው

20እሾሽ መካከል እንዳለ ውብ አበባ፤ ውዴም በቁንጆጅት መካከል እንዲሁ ናት።

ሙሽራዬቱ

21ዳር ዛፎች መካከል እንዳለ እንኩይ፤ ውዴም በትሉማሶች መካከል እንዲሁ ነው።

በጥላው ሥር መቀመጥ ደስ ያሰኛል፤ የፍሬውም ጣፋጭነት ያረካኛል። ሳወደ ግብግው አዳራሽ ወሰደኝ፤

1+13 ዘፍ37+25
1+14 ላ+16
14።23+291
28.520421ግሕ
2+3:1714+1315+8
1+15 ማሸ74+191
ግሕ24141
4+1:715+2:1216+917
+61 ለር48+28
1+16 ላ+14
1+17 157 6+9
2+1 1ኪ527+291
ግሕ5+131
ላA35+110ሌ14+5
2+3 ግሕ144:
1414+16
2+4 ዞኑ+1521
ለሰ1+11

2+5 ግሕ5+817+8
2+6 ምሕ8+3
2+7 ግሕ3+51
5+818+4
2+8 ላ+171ግሕ
8+14
2+9 ላ+171
2+0።2+181ግሕ8+14
2+13 ግሕ7+121
ላA28+41ኪር24+21
ሆሴ9+1101ግሕ7+11
ናሆ3+12

በእኔ ላይ ያለው ዐላማው ፍቅር ነው።
21በዘርብ አበረታቱኝ፤ በእንኩይም አስደስቱኝ፤ በፍቅር ተይገፍ ታምሚአሁና።
6ግራ እጁን ተንተርሻለሁ። ቀኝ እጁም ዐቅሮኛል።
7እናንተ የኢየሩሳሌም ቁንጆጅት፤ ራሱ እስኪፈልግ ድረስ፤ ፍቅርን እንዳታስነሡት ወይም እንዳትቀሰቅሱት፤ በሚጻፉና በሚጻ ዋልያ አማጥናችኋለሁ።
8እነሆ፤ የውዴ ድምፅ በተራሮች ላይ እየዘለ፣ በኩረብቶችም ላይ እየተወረወረ፤ ሲመጣ ይሰማኛል።
9ውዴ ሚጻቋ ወይም የዋልያ ግልገል ይመሰላል፤ እነሆ፤ ከቤታችን ግድግዳ ጎሳ ቆሞአል፤ በመስኮት ትክ ብሎ ወደ ውስጥ ያያል፤ በፍርግርግም እያሸለከ ይመለከታል።
10ውዴም እንዲህ አለኝ፤ “ፍቅራ ሆይ፤ ተነሽ፤ አንቺ የእኔ ቁንጆ፤ ከእኔ ጋር ነደ።
11እነሆ! ክረምቱ ዐለፈ፤ ዝናሙም አጣርቶ አበቃ፤
12አበቦች በምድር ላይ ታዩ፤ የዝማራ ወቅት ወጥቶአል፤ የርግቦች ድምፅም፤ በምድራችን ተሰማ።
13በለሰ ፍሬዎን አፈራች፤ ያበቡ ወይኖችም መወቀቸውን ሰጡ፤ ፍቅራ ሆይ፤ ተነሽና ነደ፤ አንቺ የእኔ ቁንጆ፤ ከእኔ ጋር ነደ።”
+1 እደደ ከሙሉ ተደም ብሎ የግተዐል ቢጣተሙሪያና ነፃ ቀለም ያሉት የአበባ ተክል ዝርያ ሊሆን ይችላል።

1+13 ውዴ፤ ሙሽራውን የሚያለክት ነው (የተ. 9 ግብ ይመ)። ከርቤ፤ በግረብ እግር በኢትዮጵያና በአንድ ከሚበቅል የበላላን ዛፍ ቅርፊት የሚወጣ መልካም መፀክ ያለው ሙዳ ነው፤ ግራቢ ስለ ሆነ ሽቱውን ሊቶች ወይዳታል (አስ 2+121 ምፋ 7+17)። ለንጉሣዊ ቤተ ሰብ የሰርግ ልብሰትም ይጠቀሙበት ነበር (መዝ 45+8)። ሰብስ ሰገልም ለንጉሥ የሚገባ ስጦታ አድርገው (ግሌ 2+2:11)፤ ኢየሱስ ሲወለድ ያቀረቡት ይህንኑ ከርቤ ነበር፤ የተቀደሰ መቀቢያ ዘይት ሲቀመም ከሚሙሩት ንግር ትመጥቶ እንዲ ከርቤ ነበር (ዘፀ 30+23)።

1+14 ከንዴንጋዲ፤ በሙት ባከር ምዕራባዊ ጠርክ ላይ የሚገኝ የምንጭ ውሃ የሚያጠጣው የምድር በጻ ለምለም ሰፍሮ ነው፤ ጻዊት ከሳለል ለመሰወር በዚህ ሥፍራ ተሸሸገ (1ጳጳ 24+1)። የሄኖ፤ ችፍን ብሎ የተያያዘ አበባና መልካም ሽታ ያለው፤ በመካከለኛው ምሥራቅ ምናልባትም በቆሎርስ የሚበቅል ነው።

1+15 ውዴ ሆይ፤ እንዴት ውብ ነሽ! 4+1፤ 6+4 ይመ፤ ከተ. 16 ጋር ያጻጻፍ። ውዴ ሆይ፤ የተ.9 ግብ ይመ። ርግብ፤ 41 ይመ።

1+16 ውብ ነህ፤ የተ. 8 ግብ ይመ። ለምለም ሣር፤ ሙሽ ራውና ሙሽራዬቱ በዛፎች ሥር ባለው ሚጻ ላይ ጋደም ይለሉ።

2+1 ጸጺረዳ፤ ላላ 35+1-2 ይመ። የሳርግ፤ ከተርሚሉስ ተራራ በስተ ደቡብ በባሕር ጠረፍ የምትገኝ ለምለም ሚጻ ናት

2+2 ውዴም፤ የ149 ግብ። በቁንጆጅት፤ 1+3 ግብ ይመ።።
2+4 ዐላማ፤ 6+41 ዞኑ 2+21 መዝ 20+5 ይመ።። ገንጡ ለሙሽራዬቱ ያለው ፍቅር እንደ ትልቅ ወታደራዊ ሰንደቅ ዐላማ

ለግንም እንዲታይ ተደርጎልል።
2+5 በዘረብ ... በእንኩይም፤ ፍቅርን ለመጥ የሚደረገውን መተሻሸትና ግታፍ የሚያመለክት እንደግዴ ዘይቤ ሊሆን ይችላል።

2+7 በማሕልዎ ውስጥ አንድ አዝማች ብዙ ጊዜ የተደጋገመ ሐሳብ ነው (3+518+4 ይመ፤ ከ5+8 ጋር ያነጻ ጽፍ)። ይህን ዘወትር የምትናገረው ሙሽራዬቱ ስትሆን፤ የምትናገረውም ከወጻጂ ጋር ካላት አካላዊ ግንኙነት እን ጻር ነው። የኢየሩሳሌም ቁንጆጅት፤ የ1+5 ግብ ይመ።። ለግ ጥናችኋለሁ፤ አምላችኋለሁ ግለት ነው። በሚጻፉና ... ዋልያ፤ በምናጠቀ የፍቅር አገላለጽ፤ ዋልያና ሚጻቋ ለሙሐ ሳው እንደ ምስክር ተቋቋሞህ ሊሆን ይችላል። ይህም፤ ጸሓፊው ስለ ተፈጥሮ ደጋግሞ ከሚጠቅሰው ሐሳብ ጋር የሚስማማ ነው። ራሱ እስኪፈልግ ድረስ፤ ከልብ ባልሆነ መንገድ ወይም በማስመሰል ፍቅርን ግንኙነት ተገቢ እንዳ ሊሆን የሚያስገነዝብ በሳል ምክር ሙሽራዬቱ ካላት የፍቅር ልምድ ይገኛል።

2+9 ሚጻቋ፤ በሰውነት ቅርጽና በውበት የሚደነቅ እንሰለ ነው። የዋልያ ግልገል፤ የወጣትን ጥንብን የሚልገጽ ተሳጣሚ ተነጻጻሪ ዘይቤ ነው (ከላ.4 35+6 ጋር ያጻጻፍ)። ትክ ብሎ ... ያያል፤ ... በፍርግርግም፤ በመጓጓት ላይ ያለው ወጻጂ ሙሽራ ጭቀኛ ከእርሱ ጋር ለመገናኘት ራሷ በታዘጋጀ ለመለከታት ጥረት ያደርጋል።

2+10 ተነሽ ... ከእኔ ጋር፤ ተ. 13 ይመ። ከ7+11-13 ጋር ያጻጻፍ። የእኔ ቁንጆ፤ የ18 ግብ ይመ።
2+11-131 ለእደደ ወራት መጣት የመጀመሪያ ምልክት ነው (6+11:17+12 ይመ።) ይህም ፍቅራዊ ፍቅራቸውን የሚገልጹበት ጊዜ ነው።

ሙሽራው

14 አንቺ በገደል ዐለት ንቃቃት፤
በተራሮችም ባሉ መደበቂያ ስፍራዎች
ውስጥ ያለሽ ርግቤ ሆይ!

ፊትሽን አሳይኝ፤
ድምፅሽንም አሰሚኝ፤
ድምፅሽ ጣፋጭ፤
መልክሽም ውብ ነውና።

15 የወይን ተክሉን ቦታ፤
በግብብ ላይ ያለውን የወይን ተክል
ቦታችንን፤

የሚያጠፋትን ቀበሮዎች፤
እነዚያን ትንንሽ ቀበሮዎች አጥምዳችሁ
ያዙልን።

ሙሽራዬቱ

16 ወደ የእኔ ነው፤ እኔም የእርሱ ነኝ፤
እርሱ መንጋውን በውብ አበቦች መካከል
ያሰማራል።

17 ጎረቤት ከመቅደዱ በፊት፤
ጥላውም ሳይሸሸ፤

ውደ ሆይ፤ ተመለስ፤
ሚጻጻን ምሰል፤
ወይም በወጣ ገባ ኩረብቶች
እንዳለው የዋልያ ግልገል ሁን።

3 ሌሊቱን ሙሉ በአልጋዬ ላይ ሆኜ፤
ወደኔ ተመኘሁ፤
ተመኘሁት፤ ነገር ግን አላገኘሁትም።

2 ተነሥቼ ወደ ከተማዬ ትኩረት ለመጣሁ፤
በዋና ዋና መንገዶችና በአደባባዮች
እዘዋወራለሁ፤

ውደ ገም አፈልገዋለሁ፤
ስለዚህም ፈለግሁት፤ ነገር ግን
አላገኘሁትም።

3 ከተማዬ ውስጥ ሲዘዋወር፤
የከተማዬ ጠባቂዎች አገኙኝ፤
እኔም፤ “ውደን አይታችኋል?”
አልኋቸው።

2÷14 ዘፍ8181
ግሕ15:15
2÷15 መሳ15:41
ግሕ16:17÷12
2÷16 ግሕ4:51
6:317÷10
2÷17 ላፍ8:91
ግሕ14:414÷6
3÷1 ግሕ5:6
3÷3 ግሕ5:7

3÷4 ግሕ6:91
8:25
3÷5 ግሕ27:18÷14
3÷6 ዘፍ30:341
ግሕ4:6:148:5
3÷7 1ጣፍ8:11
3÷8 ኢፍ15:221
መግፀ9:15
3÷11 ኢሳ3:161
44:132:9-131
54:5162:51
ኢር3:14

4 ከእነርሱ ጥቂት ዕልፍ እንዳልሁ፤
ውደን አገኘሁት፤
ያዝሁት፤
ወደ እናቴ ቤት እስካመጣው፤
በማሕሸን ወደ ተሸከመችንም ዕልፍን
እስካገጣው ድረስ አልለቀውም።
5 እናንተ የኢየሱሳም ጭንቅጅ፤
ራሱ እስኪፈላግ ድረስ፤
ፍቅርን እንዳታስነሡት ወይም
እንዳትቀሰቅሱት፤
በሚጻጹና በሚጻፍ ዋልያ አማጥናችኋለሁ።
6 ከክርቤና ከዕጣን፤
ከነጋዴም ቅመማ ቅመም ሁሉ በተዘጋጀ
ሽቱ፤

መዘዋወሪያ የሚያውድ፤
እንደ ጢስ ዐምድ ከምድረ በዳ የም
ትዋጣው ይህች ግን ናት?

7 እነሆ፤ የሰሎሞን ሠረገላ
በታዋቂዎቹ የእስራኤል መኪንንት፤
ሥልሳ ጦረኞች ታጅባለች፤

8 ሁሉም ሰይፍ የታጠቁ፤
ሁሉም በጦርነት የተፈተኑ ናቸው፤
የሌሊት አደጋን ለመከላከልም፤
እያንዳንዳቸው ሰይፋቸውን በወገባቸው
ታተቀዋል።

9 ንጉሥ ሰሎሞን የራሱን ሠረገላ ሠራ፤
የሠራውም ከሊባኖስ በመጣ ዕንጨት
ነው።

10 ምሰራዎቹን ከብር፤
መደገፊያውንም ከወርቅ ሠራ፤
መቀመጫውም በሐምራዊ ሐር የተሸፈነ
ነው፤

ውስጡም በኢየሱሳም ጭንቅጅ፤
አምሮ የተለበጠ ነው።”

11 እናንተ የጸዮን ጭንቅጅት ውጤት፤
ንጉሥ ሰሎሞን አክሊሉን ደፍቶ እዩት፤

7-10 ወይም የኢጣሊ ኩረቶች
7-10 ወይም የተለበጠው ውስጥ ከኢየሱሳም ተነቅሎት
የሆነ የጭር ስጦታ

2÷14 በተራሮችም ባሉ ... ርግቤ ከመዝ 55÷6-81 ከኢር 48÷28 ጋር ያነጻጽር።

2÷151 ይህን የተናገረችው ሙሽራዬት ልትሆን ትችላለች። የወይን ተክሉን ቦታ፤ “የራሴንም የወይን ተክል ቦታ” ተብሎ በ1÷6 ላይ እንደ ተጠቀሰው የሙሽራውን አካላዊ ውበት የሚያመለክት ተለዋጭ ዘይቤ ሳይሆን አይቀርም። ይህ ዘይቤ ፍቅራዊ በሙከራዎቹ የለውን ወዳጅነት ከሚያበላሽ ከማናቸውም ነገር ሁሉ የተጠበቀ እንዲሆኑ ያሰበዋል። በግብብ ላይ ያለውን ተንቅጥቶች እጅግ ግራሲ ሆኖ የሚታይበትን ጊዜ ያመለክታል።

2÷16 ወደ የእኔ ነው፤ እኔም የእርሱ ነኝ፤ 6:317÷10 ይመጣ። ግንም ጣልቃ ሊገባ በማይችልበት ሁኔታ እርስ በርሳቸው ተጠምደዋል። በውብ አበቦች መካከል ያለግራል፤ በዚህ ስፍራ ሙሽራው ከግላጃ ጋር ተነጻጽሮአል (ፉ 17 ይመጣ)። ግሽማራት የሚለው ቃል ሙሽራው በሙሽራዬቱ ውበት ደስ መሰኘትን የሚገልጽ ተለዋጭ ዘይቤ ነው (6÷2-3 ይመጣ)። 3:11 ይህ ጥቅስ በፍቅር ልምድ ውስጥ አዲስ ምዕራፍ የሚጀምር ነው። ሌሊቱን ሙሉ በቀን ከሚያውክ ነገር ነጻ በሰማሆን የሰው አእምሮ በሌሊት የበለጸገ ያስገባል።

3:3 ጠባቂዎቻችን በከተማ በርቶ (ክፍ 3:291 11:191 13:221) እና በትርጉሞች ላይ (5:71 2ጣፍ 13:341 18:241 27:1 2ገሃ 9:17-201 መዝ 127:11 ኢሳ 52:81 62:6 ዘጠ ደቀሙ ነበር፤ በምሽትም እየተዘዋወሩ ጉዳዮቻችን ይቃኙ ነበር

(5:7 ይመጣ)።
3:4 ለጭን ግንኩሳዬ ስለ እናቶች ደጋግቶ የሚያወላ ሲሆን፤ ስለ እሳቶች ግን ምንም አይጠቅሰም።
3:51 የ2:7 ግብ ይመጣ። “ማግጠኑ” ፍቅራዊ እጅግ በተቀራረበበት ጊዜ እንደ ገና ተጠቅሷል።
3:6-11 በጻፈኞቻቸው የተነገረ ሳይሆን አይቀርም (8:5 ይመጣ) ከእነርሱ ከሆነ ወደ ከተማው ቀርበው ላሉ የሙሽራውንም የሙሽራዬቱን የጠርጋ ሥርዐት የሚገልጹ ሊሆኑ ይችላሉ።
3:61 ይህ ጥቅስ በግንኙነት ውስጥ አዲስ ምዕራፍ የሚጀምር ነው። ከምድረ በዳ ... ግን ናትን፤ ስለ ሙሽራዬቱ የሚናገረውን 8:5 ይመጣ። ከምድረ በዳ፤ የሚታረሰና ወቅትን ጠብቆ የሚበቅል ነገር ያለበት ደረቅ ምድር ነው። ጢስ፤ የዕ ግን ጢስ ነው (የዘፍ 30:34 ግብ ይመጣ)። ከነጋዴያን ከውጭ አገር መምጣትን ያመለክታል።
3:7 ሠረገላን ንጉሥና ንጉሣዊ ቤተ ሰብ በሰዎች ተሸክሟት ከበታ በታ ለመሄድ የሚጠቀሙበት፤ በከፍተኛ ደረጃ ያጌጠ፤ ወሰኑ ነው (ፉ 910 ይመጣ)።
3:8 የሌሊት አደጋን መዝ 91:5 ይመጣ።
3:10 ምሰራዎቹን፤ እጉበናን ደግፈው የሚይዙ ናቸው። ብር ... ወርቅ፤ ምናልባት ከሊባኖስ የመጣው ዕንጨት የተለበጠ በት ይሆናል። በሐምራዊ የ7:51 ዘፍ 25:4 ግብ ይመጣ።
3:11 የጸዮን ጭንቅጅት፤ በሌላ ግብ “የኢየሱሳም ጭንቅጅት” ተብሎአል (የ1+5ግብ ይመጣ)። አክሊሉን በጋብቻ ጊዜ

ዘውዱም ልቡ ሐሜት ባደረገባት፣ በዚያች በሰርጉ ስለት፣ እናቱ የደፋችላት ነው።

ሙሽራው

4 ወዲ ሆይ፣ እንዴት ውብ ነሽ! እንዴትስ ያለሽ ቀንጆ ነሽ ከሙሽራኛሽ ውስጥ ያሉት ዐይኖችሽ እንደ ርግብ ዐይኖች ናቸው።

ጠጉርሽም ከገለጻድ ተራራ

እንደሚወርድ፣

የፍየል መንጋ ነው።

2 ጥርሶችሽ ወዲያው ተሸልተው፣ ከመታጠቢያ እንደ ወጡ የበግ መንጋ ናቸው።

ሁሉም መንታ መንታ የወለዱ፣

ከመካከላቸውም መካን የሌለባቸው ናቸው።

3 ከንፈሮችሽ ቀይ የሐር ፈትል ይመስላሉ፣ እፍሽም ውብ ነው።

ከሙሽራኛሽ ውስጥ ያሉት ጉንጮችሽ

ለሁለት የተከፈለ ርግን ይመስላሉ።

4 ግንገትሽ አምሮ የተሠራውን፤

በላዩም የጦረኞች ጋሻዎች ሁሉ

ያለብትን፣

ሺህ ጋሻዎች የተንጠለጠሉበትን፣

የዳዊትን የመጠበቂያ ማማ ይመስላል።

5 ሁለቱ ጠቶችሽ መንታ ሆነው የተወለዱ፣

በውብ አበቦች መካከልም የተሰማሩ፣

ሁለት የሚጻፉ ግልገሎችን ይመስላሉ።

6 ጎሳ ከመቅደዱ በፊት፣

ጥላውም ሳይሸሽ፣

4+1 ወጪ24+651
37+24ዘገ+32+11
ግሕ1+1516+51
ኦር22+61ግ217+14
4+2 ግሕ6+6
4+3 ግሕ1+51
5+1616+7
4+4 ግሕ144+121
ሕገ27+10
4+5 ግሕ5+191
ግሕ2+1617+3

ወደ ከርቤ ተራራ፣
ወደ ዕጣኑም ኩረብታ እወጣለሁ።
7 ወዲ ሆይ፣ ሁለንተኛሽ ውብ ነው፣
እንከንም አይወጣልም።

8 ሙሽራዬ ሆይ፣ ከሊባኖስ አብረሽኝ ነዬ፣
አዎን ከሊባኖስ አብረሽኝ ነዬ፣

ከአገሪቶች ተራራ፣

ከአርጥን ራስ፣ ከሳኔር ጫፍ፣

ከአማና ዐናት ውረጃ።

9 እንጉሪ ሙሽራዬ፣ ልቤን ሰርቀሽዎል፣

በእንድ አፍታ እይታሽ፣

ከሐብልም በእንዱ ዕንቀፋ፣

ልቤን ሰርቀሽዎል።

10 እንጉሪ ሙሽራዬ፣ ፍቅርሽ እንዴት ደስ

ሆኖል!

ፍቅርሽ ከወይን ጠጅ ይልቅ ምንኛ

የሚያረካ ነው፣

የሽቱሽም መዐዛ ከቅመም ሁሉ

ይልቅ የቱን ያህል ይበልጥ!

11 ሙሽራዬ ሆይ፣ ከንፈሮችሽ የግር ወለላ

ያገጠባጥባሉ፣

ከአንደበትሽም ወተትና ግር

ይፈልቃል፣

የልብሽም መዐዛ እንደ ሊባኖስ ሽታ

ነው።

12 እንጉሪ ሙሽራዬ፣ የታጠረ የአትክልት

ቦታ፣

ዙሪያውን የተከበበ ምንጭ፣ የታተመም

ፏፏቴ ነሽ።

4 በወብራይስጥ የዚህ ቃል ትርጉም አይታወቅም

የሚደረግ ጉንጉን አበባ ነው (እሳ 61+10 ይመ)፣ እናቶ፣ የቱ4 ግብ ይመ። እዚህ ላይ የሚናገረው ስለ ቤርሳቤህ ነው።

4+1-71 ስለ ሙሽራዬ ትወሰን የተሰጠውን ተጨግሮ አገላለጽ 6+4-917+1-7 ላይ ይመ።

4+1-21 6+5-6 ይመ።

4+1 ወዲ ሆይ፣ እንዴት ውብ ነሽ፣ 1+15 እና ግብ ይመ። ከሙሽራኛሽ ውስጥ ያሉት ዐይኖችሽ መላ ፈት ስለተ ሸፈኑ፣ የሙሽራው ልብ ወይ ዐይኖቹ ላይ ነው። ርግብ፣ 1+15 እና ግብ ይመ። የፍየል መንጋ፣ ብዙውን ጊዜ የከፋን ፍየሉች ጥቋቀር እንደ ሆኑ ሁሉ (የ1+5 ግብ ይመ)፣ የሙሽራው ጠጉ ርግ ጥቀር ነው (5+11)። ከገለጻድ ተራራ እንደሚወርድ፣ ከራሳ ላይ ወይ ታች ገንፍል ብሎ የወረደው የሙሽራዬ ረጅም ጥቀር ጠጉር ሙሽራው ከገለጻድ ተራሮች እጅብ ብለው የሚወርዱትን የጥቋቀር ፍየሉች መንጋ እንደያስታወስ ያደርገ ዋል።

4+2 ወዲያው ተሸልተው፣ ገሕሕና ነጭ መሆናቸውን ያመለክታል። ከመታጠቢያ እንደ ወጡ፣ ጥርሶቹ አሁንም ገና ርጥብ ናቸው።

4+3 ከንፈሮችሽ ቀይ፣ ሙሽራዬ እንደ ገብሶ ሴቶች ከንፈራች ተቀብታ ይሆናል። ከሙሽራኛሽ ውስጥ ያሉት ጉንጮችሽ የቱ1 ግብ ይመ። ለሁለት የተከፈለ ርግን፣ ከብና ቀይ መሆኑን ይገልጻል።

4+41 ቀጥ ያለውና ያገጠው የሙሽራዬ ዐንገት በጠረ ጃች ጋሻ እንዳሸበረቀው እንደ ከተማው ቅጥር ግንብ ነው (በ7+4 ጋር ያገለጽና)።

4+51 7+3 ይመ። የሚጻፉ ግልገሎች እድገትን ሳይሆን ውበትንና ተስፋን የሚያመለክት ነው (በ8+8 ጋር ያገለጽና)። የሚጻፉ የ2+9 ግብ ይመ። ይህ ተነጻጻር ዘይቤ በሌላ ስፍራ ሙሽራውን ይገልጻል። በውብ አበቦች መካከልም የተሰማሩ፣ ይህ ሐረግ የሚገለጸውን ሌላ ሐሳብ በ2+16 እና ግብ ላይ ይመ።

4+6 ጥላውም ሳይሸሽ፣ 2+17 ይመ። ወደ ከርቤ ተራራ ... ወደ ዕጣኑም ኩረብታ፣ የሁለቱን ፍቅሮች መቀራረብ የሚያ ሳይ ተለዋጭ ዘይቤዎች ናቸው።

4+81 ሙሽራዬ ወደ ሩቅ ተራራ የኩባለሽቦት መሰለው። ከሊባኖስ ... ከአርጥን ... ከአማና በሰሜን በኩል የሚገኙ የተራራ ጫፎች ናቸው። ከሳኔር አምራውያን የአርጥ ንን ተራራ የሚጠሩበት ስም ነው (ዘጸ 3+9)።

4+9 እንጉሪ በጥንት የቅርብ ምሥራቅ አገሮች የፍቅር ግጥ ሁለት ፍቅሮች እርስ በርሳቸው "ወንድም" ወይም "እትት" መባባላቸው የተለመደ ነበር (ቱ+ 10+121 5+1 ይመ)። በእንድ አፍታ እይታሽ፣ 6+5 እና ግብ ይመ።

4+10 ከወይን ጠጅ ይልቅ ... የሚያረካ የ1+2 ግብ ይመ። የሽቱሽም መዐዛ፣ 3 ይመ። ቅመም ቱ+ 141 5+1+131 6+21 8+14 ይመ። ቅመም ከውጭ የሚመጣ የቅንጠት ሽቶ ነበር (1ገ 10+2+10+25 ሕዝ 27+22 ይመ)። መልካም መዐዛ ይኖራቸው ዘንድ በተቀደሰው መቅቢያ ዘይት (ዘጸ 25+61 30+23-251 35+8) እና በጣፋጭ ዕጣን ውስጥ ቅመም ይጨመር ነበር (ዘጸ 25+61 35+8)። ሽቶው ውስጥ እየተቀላቀለ ያገለገል ነበር።

4+11 ከንፈሮችሽ የግር ወለላ ያገጠባጥባሉ ሙሽራው ለሙሽራዬ ያለውን ጥልቅ ፍቅር እየገለጸላት ነው (ከምሳ ቱ+ 5+31 16+24 ጋር ያገለጽና)። በጥንት መካከለኛው ምሥራቅ የነበሩ ሰዎች ጣፋጭንት ፍቅር ከግሪኮች ይህ ጋር ያያይዙት ነበር። ወተትና ግር፣ የተሰፋሩትን ምርጫ የሚያስታውስ አገላለጽ ሊሆን ይችላል (የዘጸ 3+8 ግብ ይመ)። ከአንደበትሽም፣ እየ 20+121 መዝ 10+7 ይመ።

4+12 የአትክልት ቦታ፣ ሰሜን የሚግርክ ቦታ ነው (ቱ+ 16+5+11 6+2 እንዲሁም የ1+6 ግብ ይመ)። የታጠረ... የተከበበ... የታጠረ የፍቅሮችን ደንግልና ወይም ራሳ ለጆታ ለባሳ ብቻ የምትጠብቅ መሆንን የሚያመለክት ተለዋጭ ዘይቤዎች ሊሆኑ ይችላሉ። ምንጭ ... ፏፏቴ፣ መንፈስን

13 ተክልሽ ርማን፤
ምርጥ ፍሬዎች፤
ሄናና ናርዶስ ያለበት ነው።
14 እንዲሁም ናርዶስና ቀጋ፤
ጠጅ ሣርና ቀረፋ፤
የተለያዩ የዕጣን ዛፎች፤
ከርቤና እሬት፤
ምርጥ ቅመሞች ሁሉ አለብት።
15 እንኛም የአትክልት ቦታ ጵጵቴ፤
ከሊባኖስ የሚወርድ፤
የፈላሽ ውሃ ጉድጓድ ነሽ።

ሙሽራዬቱ
16 የሰሜን ነፋስ ሆይ፤ ንቃ፤
የደቡብም ነፋስ ሆይ፤ ና፤
መዐዛው ያውድ ዘንድ፤
በአትክልት ቦታዬ ላይ ንፈስ፤
ውዴ ወደ አትክልት ቦታው ይገባ፤
ምርጥ ፍሬዎቼንም ይብላ።

ሙሽራው
5 እንጅ ሙሽራዬ፤ ወደ አትክልት ቦታዬ
መጥቻለሁ፤
ከርቤዬን ከቅመሜ ጋር ሰብስቤአለሁ፤
የማር እንጀራዬን ከነወላላው በልቻለሁ፤
ወይኔንና ወተቴንም ጠጥቻለሁ።

ባልንጀርጭ
ወዳጆች ሆይ፤ ብሉ፤ ጠጡ፤
እናንት ፍቅረኞች ሆይ፤ እስከትረኩ
ጠጡ።

ሙሽራዬቱ
2 እኔ ተንቻለሁ፤ ልቤ ግን ነቅቶአል፤
ሰሙ! ውዴ በር ያንኳኳል፤ እንዲህ
ይላል፤
“እንጅ ወዳጄ፤ ርግቤ፤
አንቺ እንከን የሌለብሽ፤ ክፈቺልኝ።

4፥13 ግሕ141
7፥12
4፥14 ዘ030+231
ዘ7፥24+61
ግሕ1+1213+6
4፥15 ም45+181
አላ27+2458+111
አር31+12
4፥16 ቀ10፥121
ዘግ28+317+13
5፥1 ግሕ48+811፤
121አ455+11
አላ3+18

5፥2 ግሕ1+151
4፥716+9
5፥5 ቀ13
5፥6 ግሕ3+11
6፥1፥2
5፥7 ግሕ3+3
5፥8 ግሕ1+141
215፥7
5፥9 ግሕ1+8
5፥10 ሙ145+2

ራሴ በጤዛ፤
ጠጉራም በሌሊቱ ርጥበት ረሰርሳአል።”
3 ቀሚሴን አውልቄአለሁ፤
ታዲያ እንዴት እንደ ገና ልልበሽ?
እግራን ታጥቤአለሁ፤
እንዴት እንደ ገና ላቄሽሽው?
4 ውዴ እጁን በበር ቀዳዳ አሾለክ፤
ልቤም ስለ እርሱ ይታወክ ጀመር።
5 ለውዴ ልከፍትለት ተነሣሁ፤
በከርቤ ነጠብጣብ የራሱት እጆቼ፤
በከርቤም ፈላሽ የተነክሩት ጣቶቼ፤
የመወርወሪያውን እጀታ ያዙ።
6 ለውዴ ከፈትሁለት፤
ውዴ ግን አልነበረም፤ ሄዶአል፤
በመሄዱም ልቤ ደንገጠኝ።
ፈለግሁት፤ ነገር ግን አላገኘሁትም፤
ጠራሁት፤ ነገር ግን አልመለስኩም።
7 የከተማዬቱም ጠባቂዎች
በከተማዬቱ ውስጥ ሲዘዋወሩ አገኙኝ፤
እነዚህ የቅጥሩ ጠባቂዎች፤
ደበደቡኝ፤ አቁሰሱኝ፤
ልብሴንም ገፈፉኝ።
8 እናንት የሊዮናሳሌም ቄንጃጅት ሆይ፤
አማጥኛችኋለሁ፤
ውዴን ካገኛችሁት፤
ምን ትሉት መሰላችሁ?
በፍቅር መታመሜን ንገሩት።

ባልንጀርጭ
9 አንቺ ከሴቶች ሁሉ የተዋብሽ ሆይ፤
ውድሽ ከሌሎች እንዴት ቢበልጥ ነው?
እስከዚህ የምትማጠኝንስ፤
ውድሽ ከሌሎች እንዴት ቢበልጥ ነው?
ሙሽራዬቱ
10 ውዴ ፍልቅልቅና ደመ ግቡ ነው፤
11 ወይም እኔ ሙሽራዬ ተናገረኛው
12 ወይም በተናገረ ጊዜ ልቤ ወደ አርሶ ሄደ

ያድሳል፤ ደስታን ይሰጣል፤ ያዘናናልም። በምሳ 5፥15-20 ላይ
እንደ ተጠቀሰው ምናልባት ሙሽራዬ ተቀታሪኒ ደታነት ባላ
ቸው ግንኙነት እጋር የሙሽራው በመሆኗ ሙሽራው ይሆንን ለመ
ገለጽ የተጠቀመባቸው ተለዋዋጭ ዘይቤዎች ናቸው።
4፥13-151 ቀ13-14 በቀ1 12 ላይ ስለ ተጠቀሰው
የአትክልት ቦታ፤ ቀ1 15 ደግሞ በዚያው ክፍል ስለ ተጠቀሰው
ጵጵቴ ያብራራል። በቀ1 13-14 ላይ የተጠቀሰት ዛፎችና ቅመ
ሞች በአብዛኛው ከውጭ የተገኙ ሲሆን፤ እነርሱም የሙሽራዬ
ቱን ወጡት ያመለክታሉ።
4፥13 ተክልሽ ወዳጄ ደስ የሚሰኝበትን የፍቅረኞቹን
ሁኔታ ሁሉ ያሳያል። ሄና፤ የ1፥14 ግብ ደመ። ናርዶስ፤ የ1፥12
ግብ ደመ።
4፥14 ቀጋ፤ ሐምራዊ ወይም ነጭ አበባ የሚያወጣ ተክል
ነው፤ አበባው ማርደርቅበት ጊዜ የወጥ ቅመም ሆኖ ያገለግል
ነበር። ጠጅ ግርፍ በተቀደለው መቅቢያ ዘይት (ዘ030፥23፥25)
እና በሰጣን ውስጥ (አሳ 43፥23-24) እየተጨመረ ሥር ላይ
የሚውል፤ መልካም መዐዛ ያለውና ከውጭ የሚጠጥ (አር 6፥20
ደመ) ቅመም ነበር። ቀረፋ፤ በተቀደለው የመቅቢያ ዘይት ውስጥ
ይጨመር ነበር (ዘ0 30፥23፥2)። ከርቤ፤ የ1፥13 ግብ ደመ።
እሬት፤ ንጉሙያን ቤተ ሰቦች የሚላሰሱትን የሰርግ ልብሶች
ጥሩ ሽታ እንዲኖራቸው ይጠቀሙበት ነበር (መዝ 45፥8)።
ጋለሞቶችም መኝታቸው ጥሩ ሽታ እንዲኖሩ በከርቤ፤ በእሬ
ትና በቀረፋ ይጠቀሙ እንደ ነበር የምሳ፤17 ላይ ተጠቅሷል።
4፥15 የፈላሽ ጠንድ ቦታ ያልተከማቸ የምንጭ ውሃ

ነው። ከሊባኖስ የሚወርድ፤ በሊባኖስ ተራሮች ላይ ካለው የበረዶ
ቀላል የሚወርድ ገዳሕ፤ ቀንቃኛና ኾሎል ብሉ የጠራ ውሃ
ነው።
4፥16፤ በፍቅር ደስ ይለን ዘንድ፤ የወብቴ መልካም ሽታ
ውዴን ጠርቶ እንዲመጣልኝ አየሩን ያውድ። በአትክልት
ቦታዬ፤ የእርሱ መሆኗን ራሷን ለወዳጄ መስጠጄን የሚያመለ
ከት ነው (6፥2 ደመ)።
5፥1 ሙሽራዬቱ ለሙሽራው እንደ አትክልት ቦታው
የእርሱ ስለ ሆነች፤ በፍቅር እንደሚረካ ይገራል። እንቅ፤ የ4፥9
ግብ ደመ። ወዳጆች ሆይ ብሉ ...፤ የፍቅረኞቹ ባልንጀርጭ
ከፍቅር የመነጨ ደስታቸውን ይገልጻሉ።
5፥2-8፤ 31፥5 እና የ31፥ ግብ ደመ።
5፥2 እኔ ተንቻለሁ ... ነቅቶአል፤ ገና ልጅ የወለደች
እናት የአንድን አነሳት ረድሞ ለመሰማት ጆርሞን እንቅታ
እንደምትተኝ ሁሉ፤ ፍቅር በእንቅልፍ ጊዜ እንኳ ሙሉ በሙሉ
አያስተኛም።
5፥3፤ የፍቅር ቋንቋ ሳይኖር በደመ ነፍስ የሚሰጥ ያላሻ
ዐጉል መልጎምጎም ያስከትላል።
5፥5 እጆቼ በከርቤም ላላሻ፤ ከከፍተኛ የፍቅር ስሜት
የተነሣ፤ የሙሽራዬቱ እጆች ሽኩ በሽኩ ሆነዋል።
5፥9፤ የሙሽራዬቱ ባደጁ የጠየቁት ጥያቄ ሙሽራት
የወዳጄን ውስት እንድትገልጹ መንገድ ከፈተላት፤ ይህም የተጠ
ቀሰው በዚህ በፍቅር ብቻ ነው።
5፥10 ደመ ግቡ፤ 14፥16፤ 16፥12 ደመ።

ከዐሥር ሺሆኞችም የሚልቅ ነው።
 11 ራሱ የጠራ ወርቅ፤
 ጠጉሩ ዘማ፤
 እንደ ቀራራም የጠቁረ ነው።
 12 ዐይኖቹ፤
 በጅረት አጠገብ እንዳሉ ርግቦች፤
 በወተት የታጠቡ፤
 እንደ ዕንቁራም ጉብ ጉብ ያሉ ናቸው።
 13 ጉንጮቹ የሸቱ መገዛ የሚያመጡ፤
 የቅመማ ቅመም መደቦችን ይመስላሉ፤
 ከንፈሮቹም ከርቤ እንደሚያንጠባብቡ፤
 ውብ አበቦች ናቸው።
 14 ከንዶቹ በዕንቁራ ፈርጥ ያጌጠ፤
 የወርቅ ዘንግን ይመስላሉ፤
 ሰውነቱም በሰንጅር ፈርጥ* ያጌጠ፤
 አምሮ የተሠራ የዘሆን ጥርስን
 ይመስላል።

15 እግሮቹ በንጹሕ ወርቅ መቆሚያ ላይ
 የተተክሉ፤
 የዕብነ በረድ ምስሎቻችን ይመስላሉ፤
 መልኩ እንደ ሊባኖስ ነው፤
 እንደ ዝግባ ዛፎቹም ምርጥ ነው።
 16 አፉ ራሱ ጣፋጭ ነው፤
 ሁለንተናውም ያማረ ነው፤
 እናንተ የኢየሱሳይም ቁንጃጅት ሆይ፤
 ውዴ ይህ ነው፤ ባልንጀራዬም እርሱ
 ነው።

ባልንጀሮቹ

6 አንቺ ከሴቶች ሁሉ የተዋባሽ ሆይ፤
 ውድሽ ወይን ሄደ፤
 አብረንሽም እንድንፈልገው፤
 ውድሽ የሄደው በየት በኩል ነው?
 ሙሽራዬቱ

5፥12 ዘፍ49፥12፤
 ግሕ1፥15
 5፥13 ፉ5፤
 ግሕ1፥10፤20፤16፥2
 5፥14 አዶ28፥6
 5፥15 1፡74፥33፤
 ግሕ7፥4
 5፥16 ግሕ1፥5፤
 4፥317፥9
 6፥1 ግሕ1፥8፤5፥6

6፥2 ግሕ4፥12፤
 5፥16፥13
 6፥3 ግሕ2፥16፤
 7፥10
 6፥4 ዘጉ1፥52፤
 አሱ12፥24፤1፥7
 15፥33፥100፥48፥2፤
 50፥2
 6፥5 ግሕ4፥1
 6፥6 ግሕ4፥2
 6፥7 ዘፍ24፥65፤
 ግሕ4፥3
 6፥8 ዘፍ22፥24፤
 አሱ2፥14፤100፥45፥9
 6፥9 ግሕ1፥15፤
 3፥4፤5፥2

2ውዴ መንጋውን ለማሰማራት፤
 ውብ አበቦችንም ለመሰብሰብ፤
 የቅመማ ቅመም መደቦቹ ወዳሉበት፤
 ወደ አትክልት ቦታው ወርዶአል።
 3እኔ የውዴ ነኝ፤ ውዴም የእኔ ነው፤
 መንጋውንም በውብ አበቦች መካከል
 ያሰማራል።

ሙሽራው
 4ውዴ ሆይ፤ አንቺ እንደ ቴርሳ የተዋባሽ፤
 እንደ ኢየሱሳይም ያማርሽ፤
 ዐርማቸውን እንደ ያዙ ወታደሮችም
 ግርማን የተጉናጸፍሽ ነሽ።
 5አስጨንቀውኛልና፤
 እባክሽ ዐይኖችሽን ከእኔ ላይ አንሽ፤
 ጠጉርሽ ከገለግድ ተራራ የሚወርድ፤
 የፍዶል መንጋ ይመስላል።

6ጥርሶችሽ
 ከመታጠቢያ እንደ ወጡ በግ መንጋ
 ናቸው፤
 ሁሉም መንጋ መንጋ የወለዱ፤
 ከመካከላቸውም መካን የሌለባቸው
 ናቸው።

7ከመሽፈኛሽ ውስጥ ያሉት ጉንጮችሽ፤
 ለሁለት የተከፈለ ርማን ይመስላሉ።

8ሥላሳ ንግሥቶች፤
 ሰማንያ ቁባቶች፤
 ቀላጥራቸውም የበዛ ደናግል ሊኖሩ
 ይችላሉ።

9እንከን የሌለባት ርግቤ ግን ልዩ ናት፤
 እርሷ ለወለደቻት የተመረጠች፤
 ለእናቷም አንዲት ናት፤
 ቁንጃጅት አይተው “የተባረክሽ ነሽ”

*14 ወይም ላፕስ ላዘል

5፥11 የጠቁረ የፍትረኛዎም ጠጉሩ ጥቀር ነበረ (የ4፥1 ግብ ይመ)።

5፥12 ርግቦችን የ1፥15 ግብ ይመ። በጅረት አጠገብ የሙሽራው ዐይኖች ብሩህ እንደ ሆኑ ያመለክታል። በወተት የታጠቡ የዐይኑ ነጭ ክፍል ይገልጻል።

5፥13 ቅመም ... አበቦችን የሚቀጥሉት ተነጻጻሪና ተለዋዋ ዜይቢያት በከፊል እንደሚሳዩት፤ እነዚህ ተነጻጻሪ ዜይቢያቸው መልክን ሳይሆኑ ስሜታዊ የሆኑ ነገሮችን ያነጻ ይሉ ይሆናል። አበቦችን የ2፥1 ግብ ይመ። ከርቤ እንደሚያንጠባብቡ የፍትረ ስሜት በሙሽራው ከንፈር ተቀስቶሰላል።

5፥14 የዐማቅ ፈርጥ የአከ 1፥16 ግብ ይመ።

5፥15 መልኩ እንደ ሊባኖስ የተከበረና ግርግ ሞገስ ያለው መሆኑን ያመለክታል። እንደ ዝግባ ዛፎችም ምርጥ ነው፤ የሊባኖስ ዝግባዎች በጥንት የመከሰሰው ምሥራቅ አገሮች ሁሉ የታወቁ ነበሩ፤ ከእነዚህም የሚገኘው ዕንጨት ቤተ መቅደሶችንና ቤተ መንግሥቶችን ለማስገጥ ይጠቅም ነበር።

5፥16 ሐኑ የሙሽራውን አሳሳምና የፍትረ አነጋገሩን ያመለክታል። የኢየሱሳይም ቁንጃጅቶቹ1፥5 ግብ ይመ።

6፥11 በንጹሦች የቀረበው ጥያቄ ሙሽራዬቱ የወዳጇን ተንጅና ከመገለጹ በመካከላቸው ያለውን የፍትረ ግንኙነት በደ ስታ ወደ መቀበልና ይህም ግንኙነት ልዩ ግንኙነት እንዲሆን መሽጋሪያ ፈጥሮአል።

6፥2 ወደ አትክልት ቦታው፤ ፍትረኛዎን ያመለክታል። የቅመማ ቅመም መደቦቹን ማረቢ የሆነውን ተንጅናዎን ያመለ ከታል (ከ5፥13 ጋር ያነጻጽሩ)። ለማሰማራት ይህን የሚያደርገው ራሱን ለማገናኛት ነው (የ2፥16 ግብ ይመ)። አበቦችን ለመሰብሰብ የ2፥1 ግብ ይመ። ከፍትረኛው ጋር ባለው የጠቀሰ የፍትረ ግንኙነት የሚሰራት ወዳጅ፤ ሁከት በልበሰት ከፍተኛ የደ ስታ ስሜት ውስጥ ሆኖ ከአበባ ወደ አበባ ለየሄደች ከምትባላው

ሚጻጹ ጋር (የ2፥7-9 ግብ ይመ) ተነጻጽረዋል።
 6፥3 እኔ ... የእኔ፤ የ2፥16 ግብ ይመ። አባባል ተገለ ባለው መንገሩን አስተውላ፤ እዚህ ላይ ፍትረኛዎ ለወዳጇ ራሷን መስጠቷ በአጽንዖት ተገልጿለች።

6፥4 ቴርሳ፤ ግልገልዳይ ቦታ ላይ የሚገኝ ጥንታዊ የከነዓን ከተማ ነው (አሱ12፥24 ይመ)። ቀዳማዊ ኢየሱርብም (930-909 ቅ.ል.ክ) የሰሜኑ መንግሥት የመጀመሪያው መናገሽ ከተማ እንዲሆን መርጠው ነበር (1፡7 14፥17፤ 1፡7 15፥21፥16፥23-24 ይመ)። “ደስታ”፤ “ውበት” የሚለው የሰሙ ትርጉም ከተማው ውብ መሆኑን ይጠቁማል። ጸሓፊውም ይህን ቃል ከኢየሱሳይም ጋር ጉን ለጉን ግስቀመጦም ለዚህ ሳይሆን አይቀርም። በጥንት የመከሰሰ ምሥራቅ አገሮች ከተሞችን በሌት ያታ መገለጽ (የ2፡7 19፥21 ግብ ይመ) የተለመደ ስለ ነበር፤ የሙሽራዬቱን ውበት ከከተሞች ውበት ጋር ማነጻጸር እንገዳ ሳይሆን ይችላል። ግርማን የተጉናጸፍሽ ቀ 10 ይመ። ዐርማቸውን እንደ ያዙ ወታደሮችም፤ ለንደቅ ዐላማ በመያዝ ተሰልፎ መሄድ የውታደርን ስሜት እንደሚያነጻጻሩ ሁሉ፤ የፍትረኛዎም ውበት የወዳጇን ስሜት ያነጻጻራል።

6፥5-7፤ 4፥1-3እና ግብ ይመ።

6፥5 አስጨንቀውኛልና ... ዐይኖችሽን የሙሽራዬቱ ዐይኖች ሙሽራው የፍትረ ምርኮኝ አስኪህን ድረስ ከፍተኛ የፍትረ ስሜት በውበቱ እንዳሰጠሩበት ይገልጻል (4፥9 ይመ)።

6፥8 ንግሥቶች ... ቀባቶች ... ደናግል በግዙፍ ውስጥ የሚገኙ መልክ መልካም ሴቶችን ወይም የሰሎሞን ቁባቶች የሚ ያመለክት ይሆናል።

6፥9 አንዳት ናት፤ እንድ ብቻ መሆን ለማሳየት ሳይሆን፤ በተለየ ሁኔታ መወደዱን ለማመልከት ነው (ከዘፍ 22፥2፤ ከመሳ 11፥34፤ ከምሳ 4፥3 ጋር ያነጻጽሩ)። ቁንጃጅት ...

አሏት፤
ንግሥቶችና ቁባቶችም አመሰገናት።
ባልንጀርጭ

¹⁰እንደ ንጋት ብርሃን ብቅ የምትል፤
እንደ ጨረቃ የደመቀች፤ እንደ ፀሐይ
ያበራች፤
ዐርማ ይዞ በሰልፍ እንደ ወጣ ሰራዊት
ግርማዋ የሚያስፈራ ይህች ግን ናት?

ሙሽራው
¹¹በሽለቆው ውስጥ አዲስ የበቀሉትን
አትክልቶች ለማየት፤
ወይኑ ማቋጥቁጡን፤
ሮማኑ ማበቡን ለመመልከት፤
ወደ ለውዙ ተክል ቦታ ወረድሁ።

¹²ይህን ከማወቁ በፊት፤
ምኞቱ በሕዝቤ ንጉሣዊ ሠረገሎች
መካከል ለስቀመጠኝ።

ባልንጀርጭ
¹³አንቺ ሰላማጢስ ሆይ፤ ተመለሽ፤
ሽረ ተመለሽ፤
እንድናይሽ ተመለሽ፤ እባክሽ ተመለሽ።

ሙሽራው
የመሃናይምን ዘፈን እንደሚመለከት
ሰው፤
ሰላማጢስን የምትመለከቷት ለምንድን
ነው?

7 አንቺ የልዑል ልጅ ሆይ፤
ነጠላ ጫግ የተጫሙ እግሮችሽ
እንዴት ያምራሉ!
ሞገስን የተጉናጸፉ ዳሴዎችሽ ፤
ብልጎ አንጥረኛ የተጠበባቸውን
የዕንቁሩ ሐብል ይመስላሉ።
²ዕንብርትሽ ጥሩ የወይን ጠጅ እንደ
ማይኑድልበት፤

6÷11 ግሕ7፤12
6÷13 ዘ015÷20
7÷1 ሙዝ45÷13

7÷3 ግሕ4÷5
7÷4 ዞጥ21÷261
ሙዝ144÷121
ግሕ5÷15
7÷5 ለ035÷2
7÷6 ግሕ4÷10
7÷7 ግሕ4÷5
7÷8 ግሕ2÷5
7÷9 ግሕ5÷16

እንደ ከብ ጸዋ ነው፤
ወገብሽ ዙሪያውን በውብ አበባ የታሰረ
የሰንዴ ክምር ይመስላል።
³ሁለቱ ጡቶችሽ፤
መንታ የዋልያ ግልገሎችን ይመስላሉ።
⁴ዕንገትሽ በዝሆን ጥርስ እንዳጌጠ
መጠቀያ ግማ ነው፤
ዐይኖችሽ በባትረቢ በር አጠገብ
እንዳሉት፤
እንደ ሐሲቦን ኩሬዎች ናቸው፤
አፍንጫሽ ወደ ደማስቆ አቅጣጫ
እንደሚመለከት፤
እንደ ሊባኖስ መጠቀያ ግማ ነው።
⁵የራሰሽ ቅርጽ እንደ ቀርሚሎስ ተራራ
አክለል ሆኖልሻል፤
ጠጉርሽ የሐር ጉንጉን የመሰለ ነው፤
ንጉሡም በሽሩባሽ ታስሮ ተይዞአል።
⁶እንዴት ውብ ነሽ! እንዴትስ ደስ የምትይ
ነሽ!

ፍቅሬ ሆይ፤ የምታስደስቺ ነሽ።
⁷ቁጭሽ እንደ ዘንባባ ዛፍ መለል ያለ
ነው፤
ጡቶችሽም የፍሬውን ዘለላ ይመስላሉ።
⁸እኔም፤ “የዘንባባውን ዛፍ እወጣለሁ፤
ዘለላዎቹንም እይዛለሁ” አለሁ።
ጡቶችሽ የወይን ዘለላ፤
የእስትንፋስሽም መወዛ እንደ እንኩይ
ፍሬ ይሁኑ፤
⁹ከፍፍሮችሽም እንደ ማለፊያ የወይን ጠጅ
ይጣፍጡ።

ሙሽራዬት
የወይን ጠጅ በክስታ እየተንቁረቁረ፤
ወደ ወይ ከንቁሮችና ጥርሶች
ይውረድ።።
¹² ወይያ ከላረፍላባ ሠረገሎች ሙከራ፤ ወይያ ከልዑል
ሐዘንኛ ሠረገሎች ሙከራ
¹⁹ ሰባ ሊቃናት፤ አላግልግሏትና ሰርቦት እንዲሁ
ሊሆኑ ዕብራይስጡ ገን ወደ ተገ ስም፣ ከገረግ ጉላል

አመሰገናት፤ ሌሎች ሌተች ሁሉ ውበቷን አደነቀ (1+815+9፤
6÷1 ይመ።
6÷101 5+916÷1 ይመ።
6÷11 በሽለቆው ውስጥ ... ለማየት፤ ጊዜው እደይ
መሆኑን ያመለክታል (የ2+11-13 ግብ ይመ።)
6÷12 በዚህ መጽሐፍ አሉት ጥቅሶች ይህ ጥቅስ ለመረዳት
እጅን አስቸጋሪ ነው። ሠረገሎችን ሰሎሞን በሠረገሎች በጣም
የታወቀ ነበር (171 10+26)።
6÷13 ሰላማጢስ ሙሽራዬት ሰነግገራት ወይም “የሰሎ-
ሞን” መሆኑን ያመለክታል።
7÷1-71 እዚህ ላይ ገለጻው ከራስ ጀምሮ ወደ እግር
የሚወርድ ላይሆን፤ ከእግር ወደ ራስ የሚወጣ ነው (ከ5+11-15
ጋር ያገለጽና)።
7÷11 ከተፋፋ ጋር ያገለጽና። የልዑል ልጅ፤ የውበቷን ግራ-
ኪነት ይገልጻል (መዝ 45÷13 ይመ።)
7÷2 ጸዋ፤ ሁለት እጅታ ያለው መቀመጫው ክብ የሆነ
ትልቅ ዋግጫ መላይ ዕቃ ነው (ዘፀ 24+61 ለጋ22+24፤ አዎ
6÷6 ይመ።)። አበባ የታሰረ፤ ሙሽራዬት በወገቧ ዙሪያ የአበባ
ጌጥ ግድረጌን ሊያመለክት ይችላል።
7÷3፤ የ4÷5 ግብ ይመ።
7÷4 በዝሆን ጥርስ እንዳጌጠ መጠቀያ ግማ፤ የአንድን
ነገር ቅርጽ፤ ቀለምና አሠራር የሚያመለክት ሥዕላዊ አገላለጽ
ነው። ባትረቢ፤ ትርጉም “የብዙዎች ሌተች ልጅ” ማለት ነው።
በሐሲቦን የታወቀ ስም ላይሆን አይቀርም። እንደ ሊባኖስ

መጠቀያ ግማ፤ በሰሎሞን ግዛት ሰሜናዊ ድንበር ላይ የሚ
ገኝ፤ ለወታደራዊ አገልግሎት የተሠራ ቅጥር ሊሆን ይችላል፤
ነገር ገን እጅን የሚያምርውንና ከፍተኛ የሆነውን የሊባኖስን
የተራራ ሰንሰለት የበለጠ የሚያመለክት ይመስላል። ሐሲቦን
ቀደም ሲል የንጉሥ ሲም መናገሻ ከተማ ነበረች (ዘጉ
21+26)፤ በደደይ ወራት ከፍተኛ የውሃ መጠን ታገኘ ነበር።
ከሬዎችን የሙሽራዬት ዐይኖች እንደ ኩሬ ወሃ ያገለገራሉ፤
ይህ ሥዕላዊ አገላለጽ ጨዋትንና ሰላማዊነትን የሚያሳይ ሊሆን
ይችላል።
7÷5 ቀርሚሎስ ተራራ፤ በግዛቱ ምዕራባዊ ጳጳና
መካከለኛ ቦታ ላይ የሚገኝ ከፍተኛ ቦታ ሊሆን፤ ጫታም ላይ
ዛፍች ያለባት እጅን የሚያምር ስፍራ ነው። የሐር ጉንጉን
በ3+10 ላይ እንደ ተጠቅሟት ቀለሙ ሐምራዊ የሆነ የንጉሥ
ቤተ ሰብ ለብሰ ነው (ዘፀ 25+4 ግብ ይመ።)። በዙፍባ፤ የዕብራ-
ይስጡ ቃል ከግፈስ ወሃ ጋር እንደሚመስል ይጠቀማል (ከ4+11
6÷5 ጋር ያገለጽና)።
7÷7 የዘንባባ፤ የተምር ዛፍ ነው።
7÷8 ሊቂም ... አልሁ፤ ለራሱ መናገሩን ያመለክታል።
እወጣለሁ፤ ሊቂውንም በማይቸለው ሁኔታ በፍቅረኛው
ውበት መማረኩን ያሳያል። እንኩይ፤ ከአበባዎቹ የሚወጣውን
መልካም መወዛ ሊያመለክት ይችላል (ነገር ገን የ2+3 ግብ
ይመ።)
7÷9 የወይን ጠጅ ... ወዲ፤ ሙሽራዬት እንደ ወይን ጠጅ
የሚጣፍጠውን (5÷1) ፍቅሩን ለሙሽራው ትሰባለች።

10 እኔ የውዴ ነኝ፤
 የእርሱም ምኞት እኔው ነኝ።
 11 ውዴ ሆይ፤ ና ወደ ገጠር እንሂድ፤
 ወደ መንደርም ገብተን እንደር፤
 12 ግልጽን ወደ ወይኑ ተክል ቦታ እንሂድ፤
 ወይኑ እንቡተ አውጥቶ፤
 አበባው ፈክቶ፤
 ሮማኑ አፍርቶ እንደ ሆነ እንይ፤
 በዚያም ራሱን በፍቅር እሰጥሃለሁ።
 13 ትርጉሞች መወዛቸውን ሰጡ፤
 አዲስ የተቀጠፈውም ሆነ የበሰለው፤
 ጣፋጩ ፍሬ ሁሉ በደጃፋችን አለ፤
 ውዴ ሆይ፤ ለአንተ አስቀምጭልሃለሁ።

8 ምነው አንተ የእናቴን ጡት እንደ
 ጠባ፤
 እንደ ወንድሜ በሆንህ!
 ከዚያም ውጭ ባገኘህ፤
 እስምህ ነበር፤
 ታዲያ ግንም ባልናቀኝ!
 2 እኔም ወደ አስተማሪችኝ፤
 ወደ እናቴም ቤት፤
 እጅህን ይይዘ በወሰድሁህ ነበር፤
 የምትጠባውን ጣፋጭ የወይን ጠጅ፤
 የሮማኔን ጭማቂም በሰጠሁሁ።
 3 ግራ እጁን ተንተርሻለሁ፤
 ቀኝ እጁም ዐቅፎኛል።
 4 እናንት የአየሩሳሌም ቄንጃጅት፤
 ራሱ አስኪፈልግ ድረስ፤
 ፍቅርን እንጻታስነሁት ወይም
 እንጻታቀሰቅሱት አማጥናችኋለሁ።

ባልንጀሮቿ

5 ውዲን ተደግፋ፤
 ከምድረ በጻ የምትወጣ ይህች ግን

7:10 መዛ45:111
 ግሕ2:1616:3
 7:12 ግሕ1:61
 2:13:151
 4:13:16+11
 7:13 ዘፍ30:141
 ግሕ4:16
 8:2 ግሕ3:4
 8:3 ግሕ2:6
 8:4 ግሕ2:713:5

ናት?
 ሙሽራዬቱ
 ከእንኩይ ዛፍ ሥር አስነግሁህ፤
 በዚያ እናትህ ፀላሻቸህ፤
 በዚያም ታምጥ የነበረችው አንተን
 ወለደችህ።
 6 ባልብህ እንዳለ፤
 በከንድህም እንደምትይዘው ግንተም
 እስቀምጠኝ፤
 ፍቅር እንደ ጥት የበረታች፤
 ቅናታም እንደ መቃብር፤ ጨካኝ
 ናትና፤
 እንደሚንገባህ አላት፤
 እንደ ኅይለኛም ነበልባል ትነጻለች።
 7 የውሃ ብዛት ፍቅርን ሊያጠፋ አይችልም፤
 ፈላሾችም አያሰጥሟትም፤
 ሰው የቤቱን ሀብት ሁሉ
 ስለ ፍቅር ቢሰጥ
 ፈጽሞ ይገቃል።
 ባልንጀሮቿ
 8 ትንሽ እንት አለችን፤
 ጡትም ገና አላወጣችም፤
 ስለ እርሷ በምንጠየቅበት ቀን
 ምን ማድረግ እንችል ይሆን?
 9 እርሷ ቅጥር ብትሆን፤
 በላይዋ የብር መጠበቂያ ግማ
 እንሠራባታለን፤
 በር ብትሆን፤
 በዝግባ ዕንጨት እንከልባታለን።

8:5 ግሕ3:4+6
 8:6 ዘተ5:141
 ግሕ1: 2
 8:7 ምሳ6:35

8:1 ወይም ወደ ሄና ተገዳጆች
 7። ወይም ገልጎ ስጧት
 7። ዕብራይስጥ ሲላ ይለዋል
 7። ወይም ለገሩ እንደ እንደሰጠሁ ክልላ

7:12 ራሱን በፍቅር እሰጥሃለሁ፤ ራሷን ሙሉ በሙሉ ለወ
 ጻጂ ትሰጣለች።
 7:13 ትርጉሞች አጭር ገንድ ያለውና ብዙ ፍሬ
 የሚያፈራ ተክል ነው (የዘፍ 30:14 ግብ ይመ)፤ የአበባውም
 ሽታ ገይለኛ ነው። በደጃፋችን ፍቅረኞቹ የሚገናኙባት ስፍራ
 ነው። ጣፋጩ ፍሬ ሁሉ፤ ሙሽራዬቱ ከአትክልት ስፍራዋ
 ለሙሽራው የምተሰጠውን ደብ የሚያሰኝ ፍሬ የሚያሳይ ተለዋዋቂ
 ዘይቤ ነው (ከተ+13-14 ጋር ይጻጻፍ)። አዲስ... የበሰለው፤ አስ
 ቀናቱ የተሰጠውንና ገናም ሊሰጥ ያለውን አስደላች ነገር ያመ
 ለክታው።

8:1 ግንም ባልናቀኝ፤ ሙሽራዬቱ ግንንም ሳታፍር
 ለሙሽራው ፍቅርን በአደባባይ ትገልጻለች።
 8:2 በሰጠሁህ ሙሽራዬቱ ደብ የሚያሰኝውን ፍቅርን
 ለወጻጂ ታቀርባለች። ጭማቂ፤ የቦብራይሰጡ ቃል የሚያሰኝ
 መጠጥ ያመለክታል።
 8:4 2:7 እና ግብ ይመ።
 8:5 ከምድረ በጻ ... ግን ናት፤ 3:6 ይመ። ከእንኩይ
 ዛፍ ሥር በጥንት በመን የገብረ ሥጋ ግንኙነት ማድረግና ልጅ
 መውለድ ፍሬ ከሚለጡ ዛፍች ጋር ተያይዞ ይነገር ነበር።
 8:6-7 ፍቅር ... መቃብር፤ ክልላል ትነጻለች። የውሃ
 ብዛት ... ሊያጠፋ፤ እነዚህ ሃሰት ጥበብ አዘል አነጋገርች (ከመ
 ጽሐፈ ምሳሌ መገቢያ "የጥበብ መጻሕፍት" የሚለውን ይመ)፤
 የጋብቻ ፍቅር በሰው ሕይወት ወጣጥ ጠንካራና ጽኑ ገይል
 እንዳለው ያመለክታል። በእነዚህም የጥበብ ለባባሎች ግሕልዮ
 መድራሪያ ላይ ይደርሳል። ዐላማውንም ይፋ ያደርጋል።
 8:6 ግንተም፤ የተጻፈ ስም አንድን ሰው በጋል እንደሚ
 ያመለክትና የክብር እንደ ሆነ ሁሉ፤ ግንተምም ለባባሌት እንደዚህ
 የክብር ዕቃ ነው (የዘፍ38:18 ግብ ይመ)። በከንድህም፤ በቅኔያዊ
 አነጋገር ከ"እጅ" ጋር ተመሳሳይ ነው። ለንደ መቃብር ጨካኝ፤

መቃብር ሙታን እንደሚለች ሁሉ፤ ፍቅርም የወደደውን ሰው
 አይለቅም። ገይለኛም ነበልባል፤ የቦብራይሰጡ አገላለጽ በእንዚ
 አብሔር የተቀጣጠለ ገይለኛ የእሳት ነበልባልን ያሳያል።
 8:7 የውሃ ብዛት፤ ይህ ሐረግ የውቅያኖስ ውሃ ብቻ ሳይ
 ሆን (መዝ 107:23 ይመ)፤ በዓለም ሁሉ ጥፋት ያመጣሉ በማ
 ለት ጥንታዊ የምክክለኛ ምሥራቅ ሰዎች የፈረቸውን ውሆች
 ጭምር ነው (መዝ32:6 ይመ)፤ እነዚህ ውሆች ከሙታን ግልም
 ጋር ተያይዘው ተጠቅሰዋል (የመዝ 30:1 ግብ ይመ)። ሎ ...
 ይናገራ፤ ፍቅር ዋጋ ሊተመገልት የማይቻል፤ ውድ ነገር እንደ
 ሆነ የሚገልጽ፤ አራተኛው የጥበብ አነጋገር ነው (የቀፋ-7 ግብ
 ይመ)።
 8:8-14 በግሕልዮ ግጥቃለያ ላይ የገደኞቹ ቃል (ቀፋ
 8-9)፤ ሙሽራዬቱ ስለ ወይን ቦታዋ የምትናገራው (ቀፋ 12) እና
 በመጨረሻም ስለ ወጻጂ የምትናገራው ቃል (ቀፋ11-12) ወደ
 መዝሙሩ የመጀመሪያ ሐሳብ መመለስን ያሳያል (1:2-7 ይመ)።
 ይህ ክፍል በሙሽራዬቱ ለፍቅር ለጋብቻ እንዲሁም ከወጻጂ ጋር
 ባላት የፍቅር ግንኙነት ፍሬ ለማፍራት መድረሷን የሚያመለክት
 ነው።
 8:8 በጥንት የቅርብ ምሥራቅ አገሮች በተለይ የጋብቻን
 ጉጻይ በመከታተል ራገር ወንድሞች ለአገቶቻቸው ገላፊ ይሆኑ
 ነበር (ዘፍ 24+50-60፤ 34+13-27 ይመ)። ስለ እርሷም ...
 በምንጠየቅበት ቀን ብዙውን ጊዜ የጋብቻ ስምምነት ለአካለ
 መጠን ከመድረስ በፊት ይደረግ እንደ ነበር ያመለክታል።
 8:9 ይህ ጥንት ምናልባት ለፍቅር ለጋብቻ ትክክለኛ
 ዕድሜ ላይ እስከትደርስ ድረስ፤ ለታናሽ አገታቸው ጥን
 ቅፄ ለማድረግ ወንድሞቹ ያላቸውን ቀርጥ ውሳኔ ሊያሳይ
 ይችላል። ወይም ለጋብቻ ከመጠየቅ በፊት በሚገባ ያጠጠኛና
 የተዘጋጀች ስለ መሆኗ ወንድሞቿ መከታተላቸውን የሚያመለ
 ክት ሊሆንም ይችላል።

<p>ሙሽራዬቱ</p> <p>¹⁰እነሆ፣ እኔ ቅጥር ነኝ፤ ጡቶቼም እንደ ማማ ግንቦች ናቸው፤</p> <p>እኔም በዐይኖቼ ፊት፤ ሰላምን እንደሚያመጣ ሰው ሆንሁ።</p> <p>¹¹ሰሎሞን በብሉላሞን የወይን ተክል ቦታ ነበረው፤ የወይኑን ተክል ቦታም ለአትክልተኞች አከራየው፤</p> <p>እያንዳንዳቸውም የፍሬውን ዋጋ፤ አንድ አንድ ሺህ ሰቅል ብር ያመጡለት ነበር።</p> <p>¹²የወይኔ ተክል ቦታ የራሲ፣ የግሌ ነው፤</p>	<p>8:11 መከ2:41 ኢላ7:23</p> <p>8:12 ግሕ1:6 8:14 ምላ5:19፤ ግሕ2:8:9</p>	<p>ሰሎሞን ሆይ፣ አንድ ሺህ ሰቅል ለአንተ፤ ፍሬውን ለሚጠብቁ ደግሞ ሁለት መቶ ይሁን።</p> <p>ሙሽራው</p> <p>¹³አንቺ በአትክልቱ ቦታ የምትኖሪ ሆይ፤ ባልንጀሮቹ ድምፅሽን ይሰማሉ፤ እስቲ እኔም ልስማው።</p> <p>ሙሽራዬቱ</p> <p>¹⁴ውዴ ሆይ፣ ቶሎ ናልኝ፤ ሚጻቋን፤ ወይም በቅመም ተራራ ላይ የሚዘል፤ የዋልያን ግልገል ምሰል።</p>
--	--	--

8:10 እኔ ... አንድ መጠበቂያ ግግሮች በወንድሞቿ ከምትጠበቅበት ጊዜ ይልቅ፤ አሁን ባደገች ጊዜ የበለጠ ደስ ይላታል (ሕዝ 16:7-8ይመ)።

8:11-12 አንድ ሺህ ... ሁለት መቶ እነዚህ ቀጥሮች ቃል በቃል (ኢሳ 7:23 ይመ) የሚተረጎሙ ይሁኑ ወይም አይሁኑ የሚታወቅ ነገር የለም።

8:11 ሌላምን፤ የት እንደሚገኝ አይታወቅም። አንዳንድ ትርጉሞች ይህንኑ ቃል፤ “ብአላሃምን” ይሉታል፤ ሃምን በሰብራ ይሰጡ “ሀብት” ወይም “የተትረፈረፈ ብልጽግና” ግለት ሲሆን፤ በሌላ ግለት ደግሞ ጌታ ግለት ነው፤ ስለዚህ “በአል ሃምን” ግለት፤ “የብልጽግና ጌታ” ግለት ሊሆን ይችላል፤ ይኸውም የሰሎሞንን የተትረፈረፈ ብልጽግና የሚያመለክት ነው።

8:12 የወይኔ ተክል ቦታ የራሲ የግሌ ነው፤ ሰውነቷን ያመለክታል (የ1:6 ግብ ይመ)። የራሲ፤ ሰሎሞን የራሱ የወይን ቦታ ባለቤት እንደ ሆነ ሁሉ፤ ሙሽራዬቱም እንደ ፈቀደች ልትሰጥ የሙቷ ባለቤት ናት።

8:13 በአትክልቱ ቦታ፤ በ7:11-12 ላይ ሙሽራዬቱ ወዳጁን ወደ ገጠርና ወደ ወይኑ ቦታ አብርክት እንዲሄድ ትጋብዘዋለች። ይህ ምሳሌያዊ አነጋገር ሙሽራዬቱ በአትክልቱ ውስጥ በተገቢው ቦታ መሆኗን ያሳያል። ባልንጀሮቹ፤ የወዳጁ ንደኞች ሊሆኑ ይችላሉ (1:7 ይመ)። እስቲ እኔም ልስማው፤ 2:14 ይመ።

8:14 ሚጻቋን ወይም ... የዋልያን ግልገል ምሰል፤ ሙሽራዬቱ ደስ ይለት ዘንድ የወንድነት ጥንካሬንና ፍጥነትን አላይ ግለት ነው (የ2:9 ግብ ይመ)። በቅመም ተራራ ላይ፤ ከ2:17 ጋር ያገኛል።